

A GYIMESI ÉS HORTOBÁGYI RACKA HÚSTERMELÉSÉT ÉS GAZDASÁGOSSÁGÁT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK VIZSGÁLATA

Search of the factors influencing the economical efficiency and the meat production of the Gyimesi and Hortobágyi Zackel sheep

Szerző: **Antonovits Bence**, MKK, Állattenyésztő mérnök, III. évfolyam

Témavezető(k): Dr. Pajor Ferenc, egyetemi adjunktus, SZIE, MKK, Állattenyésztés-tudományi Intézet

Dr. Póti Péter, egyetemi docens, SZIE, MKK, Állattenyésztés- tudományi Intézet

Magyarország komoly juhászati múlttal rendelkezik annak ellenére, hogy az ágazat mára veszített jelentőségéből. A hortobágyi és a gyimesi racka két olyan ősi fajta, mely hosszú ideig meghatározó volt a hazai juhászatban. Előbbivel az alföldi-, utóbbival a hegyvidéki legelőket hasznosították. E két fajta tenyésztési célja mára szinte kizárólag a génmegőrzést szolgálja. Emellett csupán turisztikai jelentősége van, annak ellenére, hogy helye volna a modern árutermelésben is, főleg speciális élelmiszerek előállításában. Mivel gazdaságilag nem tartják fontos fajtáknak, így a róluk szerzett tudományos adatok kisszámúak. Ezt az űrt szeretnénk pótolni vizsgálatainkkal, melynek célja a fajta részletesebb megismerése, illetve gazdaságosságának elemzése. Elsőként végeztünk ultrahangos hosszú hátizom vastagság mérést, illetve összehasonlítottuk a fajták vérmérsékletét. A kiválasztott éves jerkéket többszöri mérlegeléssel és kondíciópontozással követtük nyomon. A telep gazdasági adatait feldolgozva keresünk választ a gazdaságosság kérdésére.

A vizsgálatban 33 juh vett részt, 10 fehér hortobágyi, 13 fekete hortobágyi és 10 gyimesi racka, mind azonos legelőn, egy csoportban tartva, szabad legeltetési módszerrel.

Az első mérést 2013. május 22-én, a második mérést 2013. július 8-án végeztük. Az első alkalommal súlymérést, ultrahangos hosszú hátizom vastagság mérést illetve kondícióbírálatot, második alkalommal, éves korban, súlymérést és vérmérséklet tesztet (mérleg teszt és menekülési sebesség teszt) végeztünk illetve felhasználtuk a választáskor mért súlyadatokat is. A telep működési és gazdasági adatainak feldolgozása is megtörtént.

Az eredményeink alapján megállapítottuk, hogy a gyimesi racka jerekének mind a választásig tartó súlygyarapodása, mind az éves kori súlya nagyobb volt. Továbbá megállapítottuk, hogy a fehér és a fekete színváltozatú hortobágyi rackák vérmérséklete között szignifikáns különbséget tudunk kimutatni, a fehér színváltozatú jereké pontszáma 1,80, míg a fekete színváltozatúaké 3,3 pont ($P < 0,05$). A menekülési sebességben is kimutatható a két színváltozat közötti különbség: fehér rackák 0,91 m/s, míg a fekete rackák 1,51 m/s sebességgel ($P < 0,05$) tették meg a teszt során kijelölt távolságot (1,7 m).

Mérési eredményeink alapján megállapítható, hogy mind vérmérsékletben, mind súlygyarapodásban szignifikáns különbség van a gyimesi és magyar racka, a magyar rackán belül pedig a fehér és a fekete változatok között. A tapasztaltak alapján kimondhatjuk, hogy az épület nélküli kizárólag legelőre alapozott juhtenyésztés, megfelelő fajtaválasztás és odafigyelés mellett jövedelmező lehet. A gyimesi racka súlygyarapodási eredményei arra engednek következtetni, hogy e fajtának szerepe lehet a modern árutermelésben.